

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΕΝΙΑΙΑ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΗ ΑΡΧΗ
ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ

ΑΠΟΦΑΣΗ

265/2014

(Της διαδικασίας του άρθρου 2, παρ. 2, περ. γ(δδ) Ν. 4013/2011, όπως ισχύει)

Η ΕΝΙΑΙΑ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΗ ΑΡΧΗ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ

Στην Αθήνα σήμερα την 7η Αυγούστου του έτους δύο χιλιάδες δεκατέσσερα (2014) ημέρα Πέμπτη και ώρα 10.00 π.μ., και επί της οδού Κηφισίας 7 στους Αμπελοκήπους, όπου και τα γραφεία της, συνήλθε η ΕΝΙΑΙΑ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΗ ΑΡΧΗ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ σε συνεδρίαση, μετά από σχετική πρόσκληση του Προέδρου της, η οποία γνωστοποιήθηκε νομίμως σε όλα τα μέλη της Αρχής.

Από τα προσκληθέντα μέλη της Αρχής παρέστησαν κατά την συνεδρίαση τα ακόλουθα:

- 1. Αναπληρωτής Πρόεδρος** : Δετσαρίδης Χρήστος
- 2. Αναπληρωτής Αντιπρόεδρος** : Βαρδακαστάνης Κωνσταντίνος
- 3. Μέλη** : Καραμανλής Ευάγγελος
Κουλούρη Ιωάννα
Σταθακόπουλος Δημήτριος

Τα λοιπά τακτικά και αναπληρωματικά μέλη, καίτοι προσκληθέντα, δεν προσήλθαν.

Γραμματέας: Στυλιανή Τσιάβου

Εισηγητής : Ζαχαρόπουλος Αριστοτέλης, Πολ. Μηχανικός, Ειδικό Επιστημονικό Προσωπικό Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ.

Κατά την διάρκεια της συνεδρίασης παρέστησαν ο εισηγητής κ. Α. Ζαχαρόπουλος και η Προϊσταμένη του τμήματος Γνωμοδοτήσεων κ. Χ. Καξιρή, οι οποίοι και αποχώρησαν πριν την έναρξη της διαδικασίας ψηφοφορίας και λήψης απόφασης από τα μέλη του Συμβουλίου.

Θέμα: Αίτημα της Περιφέρειας Αττικής για παροχή σύμφωνης γνώμης της Αρχής, προκειμένου να συνάψει, με τον ανάδοχο της αρχικής σύμβασης, την 1η Συμπληρωματική Σύμβαση της μελέτης με τίτλο "Μελέτη οριοθέτησης ρέματος Κοντοχρήστου και μελέτη συλλεκτήρα απαγωγής πλημμυρικών παροχών ρέματος", προϋπολογιζόμενης δαπάνης 66.237,35€, μη συμπεριλαμβανομένου ΦΠΑ, βάσει των διατάξεων του άρθρου 25 παρ. 4α του Π.Δ 60/2007.

1. Με το υπ' αρ. πρωτ. 60981/16.6.2014 (αρ. πρωτ. εισερχ. Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ. 2683/24.6.2014) έγγραφο αίτημα και το συνημμένο σε αυτό φάκελο, όπως αυτό συμπληρώθηκε κατόπιν του με α.π. 2683/4.7.2014 εγγράφου αιτήματος της Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ. (εφεξής Αρχή) για υποβολή συμπληρωματικών / διευκρινιστικών στοιχείων με το με α.π. 136046/28-07-2014 (α.π. εισερχ. Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ. 3230/31-07-2014) έγγραφό της και στο σχετικό φάκελο, η Διεύθυνση Τεχνικών Έργων / Τμήμα Υδραυλικών – Λιμενικών Έργων και Εγγείων Βελτιώσεων της Περιφέρειας Αττικής αιτήθηκε την παροχή σύμφωνης γνώμης της Αρχής κατά τη διάταξη του άρθρου 2 παρ. 2 περ. γ' υποπερ. δδ' του Ν.4013/2011 ως ισχύει προκειμένου για τη σύναψη της **1ης Συμπληρωματικής Σύμβασης (Σ.Σ.), προϋπολογιζόμενης δαπάνης 66.237,35€ (ποσό μετά την κατά τον αρχικό διαγωνισμό δοθείσα τεκμαρτή έκπτωση 20% της αναδόχου σύμπραξης, χωρίς ΦΠΑ)**, της εκτελούμενης τεχνικής μελέτης με τίτλο "Μελέτη οριοθέτησης ρέματος Κοντοχρήστου και μελέτη συλλεκτήρα απαγωγής πλημμυρικών παροχών ρέματος" με προσφυγή στη διαδικασία της διαπραγμάτευσης χωρίς δημοσίευση προκήρυξης με την υφιστάμενη ανάδοχο μελετητική σύμπραξη της σύμβασης βάσει των διατάξεων του άρθρου 25 παρ. 4α του Π.Δ 60/2007 και του άρθρου 29 του Ν.3316/2005.

Η προεκτιμώμενη αμοιβή της αρχικής σύμβασης της μελέτης ανέρχεται σε **235.772,36€ (χωρίς ΦΠΑ)**.

Η αιτούσα αναθέτουσα αρχή, με το προαναφερόμενο αίτημά της όπως αυτό συμπληρώθηκε κατά τα ως άνω, επικαλείται την ανάγκη σύναψης της 1ης Σ.Σ. της εν θέματι μελέτης προκειμένου για την εκπόνηση επιπλέον κατά το μέγεθος (ποσότητα) και κατά το είδος μελετητικού αντικείμενου στις κατηγορίες υδραυλικών (κατηγ. 13), τοπογραφικών (κατηγ. 16) και γεωτεχνικών μελετών (κατηγ. 21) της αρχικής μελέτης.

Τέλος, κατά την αναθέτουσα αρχή, το εν λόγω συμπληρωματικό μελετητικό αντικείμενο της προτεινόμενης 1ης Σ.Σ. προέκυψε κατά την εκπόνηση της αρχικής μελέτης λόγω μη προβλέψιμων περιστάσεων, οι οποίες δεν ήταν δυνατόν να ενταχθούν στην αρχική σύμβαση, και είναι απολύτως αναγκαίο για την ολοκλήρωση της αρχικής σύμβασης, από την οποία δεν μπορεί να διαχωρισθεί από τεχνική και οικονομική άποψη χωρίς να δημιουργηθούν προβλήματα στην αναθέτουσα αρχή.

1. Ιστορικό- πραγματικά περιστατικά

2. Από το φάκελο εγγράφων και στοιχείων που συνοδεύει το εξεταζόμενο αίτημα, προκύπτουν τα ακόλουθα:

α. Με την υπ' αριθμ. 177/15.7.2010 Απόφαση του Νομαρχιακού Συμβουλίου Νομαρχίας Αθηνών εντάχθηκε στο πρόγραμμα εκτελεστέων έργων της Νομαρχίας Αθηνών η τεχνική μελέτη με τίτλο "Μελέτη ρέματος Κοντοχρήστου στη Ν. Ερυθραία", προϋπολογισμού 235.772,36€ (χωρίς ΦΠΑ), και εγκρίθηκε η χρηματοδότηση της εν λόγω μελέτης από ίδιους πόρους της Νομαρχίας Αθηνών (και ήδη από ίδιους πόρους της Περιφέρειας Αττικής ως καθολικής διαδόχου από 1.1.2011 της ως άνω Νομαρχίας βάσει των σχετικών διατάξεων του Ν.3852/2010 "Νέα Αρχιτεκτονική της Αυτοδιοίκησης και της Αποκεντρωμένης Διοίκησης – Πρόγραμμα Καλλικράτης" (ΦΕΚ Α' 87)).

β. Σκοπό της εν λόγω μελέτης αποτελεί η εκπόνηση, στο πλαίσιο του εγκεκριμένου ρυμοτομικού σχεδίου του Δήμου Ερυθραίας, των απαιτούμενων μελετών για την οριοθέτηση και διευθέτηση του εντός κατοικημένης περιοχής ρέματος Κοντοχρήστου, δεδομένης και της υφιστάμενης επί αυτού δόμησης, η οποία έχει μειώσει την κοίτη και συνακόλουθα την υδραυλική παροχευτικότητα του σε όμβρια.

Το ρέμα Κοντοχρήστου, συνολικού μήκους 1,90 χλμ., αποτελεί τον αποδέκτη των ομβρίων υδάτων μίας σχετικώς μικρής λεκάνης απορροής επιφάνειας 823 στρεμμάτων. Από πλευράς μορφής, υδραυλικής επάρκειας και τρόπου αντιμετώπισης, το εν λόγω ρέμα διακρίνεται σε τρία διακριτά τμήματα: το τμήμα ανάντι της οδού Εθνικής Αντιστάσεως (τμήμα Ι), συνολικού μήκους περίπου 370μ., το τμήμα μεταξύ της οδού Εθνικής Αντιστάσεως και της Εθνικής Οδού Αθηνών – Λαμίας (τμήμα ΙΙ), συνολικού μήκους περίπου 1.100μ., και το τμήμα μεταξύ της Ε.Ο. Αθηνών – Λαμίας μέχρι εκβολής του στον Κηφισό (τμήμα ΙΙΙ) συνολικού μήκους περίπου 430μ.

γ. Με την υπ' αριθμ. 249/23.11.2010 απόφαση της Νομαρχιακής Επιτροπής Προγραμματισμού – Τεχνικών Έργων – Πολεοδομίας της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης Αθηνών – Πειραιώς (Νομαρχίας Αθηνών), κατόπιν της με αρ. πρωτ. Δ10/22110 οικ./23.8.2010 απόφασης του Υπουργού Υποδομών Μεταφορών και Δικτύων με την οποία εγκρίθηκε το 70ο/27.7.2010 πρακτικό της Κ.Σ.Ε. σχετικά με την εκχώρηση της αρμοδιότητας εκπόνησης της μελέτης στη Νομαρχία Αθηνών, εγκρίθηκαν τα από Οκτωβρίου 2010 τεύχη δημοπράτησης (ήτοι ο φάκελος του έργου, η διακήρυξη, η περίληψη διακήρυξης και η συγγραφή υποχρεώσεων) για την ανάθεση με τη διαδικασία του άρθρου 7 Ν.3316/2005 και κριτήριο ανάθεσης την πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά της εκπόνησης της μελέτης με τίτλο "Μελέτη οριοθέτησης ρέματος Κοντοχρήστου και μελέτη συλλεκτήρα απαγωγής πλημμυρικών παροχών ρέματος", προεκτιμώμενης αμοιβής 235.772,36€ (χωρίς ΦΠΑ), η οποία αναλύεται σε 187.431,80€ για υδραυλικές μελέτες (κατηγ. 13), 14.960,00€ για τοπογραφικές μελέτες (κατηγ. 16) και 33.380,56€ για περιβαλλοντικές μελέτες (κατηγ. 27).

δ. Ειδικότερα, βάσει του τεύχους Τεχνικών Δεδομένων του Φακέλου του έργου και του τεύχους Προεκτιμώμενης αμοιβής, το φυσικό αντικείμενο της προαναφερόμενης τεχνικής μελέτης του πεδίου εφαρμογής του Ν.3316/2005 περιλαμβάνει τα εξής:

i) Υδραυλικές μελέτες: α) Προμελέτη και Οριστική μελέτη κύριων συλλεκτήρων αγωγών ομβρίων και διευθέτησης ρέματος Κοντοχρήστου και συγκεκριμένα των τμημάτων II και III αυτού (η μελέτη διευθέτησης του τμήματος II του ρέματος θα εκπονείται απευθείας σε στάδιο Οριστικής Μελέτης, εφόσον από τον έλεγχο παροχευτικότητας του τμήματος II αποδεικνυόταν δυνατή η διατήρηση της φυσικής του κοίτης για την παροχέτευση της πλημμυρικής του παροχής, δηλαδή της παροχής ομβρίων υδάτων που δεν θα έχει τη δυνατότητα να παραλαμβάνει η διατηρούμενη φυσική κοίτη). β) Οριστική μελέτη ελέγχου παροχευτικότητας του τμήματος II του ρέματος. γ) Οριστική μελέτη οριοθέτησης των τμημάτων I και III του ρέματος (η μελέτη οριοθέτησης του τμήματος II του ρέματος θα απαιτηθεί εφόσον διατηρηθεί η φυσική του κοίτη για την υπολογισθείσα βάσει της μελέτης ελέγχου παροχευτικότητας πλημμυρική του παροχή). δ) Σύνταξη τευχών δημοπράτησης (Τεχνική Περιγραφή, Τεχνικές Προδιαγραφές, Τιμολόγιο Μελέτης) και ΣΑΥ-ΦΑΥ των αντίστοιχων έργων.

ii) Τοπογραφική μελέτη: α) Αποτύπωση του ανάντι τμήματος (τμ. I) του ρέματος Κοντοχρήστου.

iii) Περιβαλλοντικές μελέτες: Προμελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (Προκαταρκτικός Προσδιορισμός Περιβαλλοντικών Απαιτήσεων) και Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων με σκοπό τον καθορισμό και την έγκριση των όρων για την προστασία του περιβάλλοντος από την κατασκευή και λειτουργία των προτεινόμενων από τη μελέτη έργων του ρέματος Κοντοχρήστου.

ε. Κατόπιν του από 19.2.2011 διενεργηθέντος ανοικτού διεθνούς διαγωνισμού και της υπ' αριθμ. 762/26.8.2011 (ΑΔΑ: 4ΑΜΔ7Λ7-83Θ) απόφασης της Οικονομικής Επιτροπής Περιφέρειας Αττικής με την οποία εγκρίθηκαν τα πρακτικά I, II, III της αρμόδιας Επιτροπής Διαγωνισμού, η σύμβαση εκπόνησης της εν θέματι μελέτης ανατέθηκε στη σύμπραξη μελετητικών γραφείων "ΕΡΑΣΜΟΣ ΣΥΜΒΟΥΛΟΙ ΜΗΧΑΝΙΚΟΙ Ε.Π.Ε. – ΕΡΜΙΔΟΥ ΑΝΔΡΟΝΙΚΗ του Γεωργίου" με συμβατικό τίμημα ποσού 188.619,00€ χωρίς ΦΠΑ (ήτοι 232.001,37€ με ΦΠΑ 23%), αναλυόμενου σε 149.946,00€ χωρίς ΦΠΑ για υδραυλικές μελέτες, 11.968,00€ χωρίς ΦΠΑ για τοπογραφικές μελέτες και 26.705,00€ χωρίς ΦΠΑ για περιβαλλοντικές μελέτες. Κατόπιν της υπ' αριθμ. 19/2011 Πράξης της 15ης Υπηρεσίας Επιτρόπου του Ελεγκτικού Συνεδρίου, με την οποία διαπιστώθηκε ότι δεν κωλύεται η υπογραφή σύμβασης, υπογράφηκε στις 24.4.2012 η σχετική σύμβαση μεταξύ της Περιφέρειας Αττικής και της ως άνω αναδόχου μελετητικής σύμπραξης με καθαρό χρόνο ολοκλήρωσης του μελετητικού αντικειμένου τους έξι (6) μήνες από την υπογραφή της σύμβασης και συνολική προθεσμία για την περαίωση (έγκριση) του συμβατικού αντικειμένου τους εννέα (9) μήνες από την υπογραφή της σύμβασης, ήτοι περαίωση της σύμβασης την 24η.1.2013.

στ. Με την υπ' α.π. 65613/25.5.2012 απόφαση της αρμόδιας διευθύνουσας (επιβλέπουσας) υπηρεσίας, ήτοι της Διεύθυνσης Τεχνικών Έργων / Τμήμα Υδραυλικών – Λιμενικών Έργων & Εγγείων Βελτιώσεων, εγκρίθηκε το χρονοδιάγραμμα εκπόνησης της ως άνω ανατεθείσας μελέτης.

Έως σήμερα, από το συμβατικό αντικείμενο έχουν ολοκληρωθεί εμπρόθεσμα: i) η τοπογραφική αποτύπωση (εγκριθείσα με την υπ' α.π. 1288/3.8.2012 απόφαση της Οικονομικής Επιτροπής Περιφέρειας Αττικής), ii) η οριστική μελέτη ελέγχου παροχευετικότητας του τμήματος II του ρέματος, η οποία διαβιβάσθηκε με το υπ' α.π. 183065/10.12.2012 έγγραφο της διευθύνουσας υπηρεσίας προς τη Δ/ση Περιβαλλοντικού και Χωρικού Σχεδιασμού της Αποκεντρωμένης Διοίκησης Αττικής για έγκριση, η οποία και εκκρεμεί, και iii) η προμελέτη περιβαλλοντικών επιπτώσεων (Προκαταρκτικού Προσδιορισμού Περιβαλλοντικών Απαιτήσεων) για το σύνολο των μελετούμενων έργων, η οποία διαβιβάσθηκε με το υπ' α.π. 198766/14.10.2013 έγγραφο της διευθύνουσας υπηρεσίας προς τη Δ/ση Περιβαλλοντικού και Χωρικού Σχεδιασμού της Αποκεντρωμένης Διοίκησης Αττικής για έγκριση, η οποία και εκκρεμεί.

Με τις υπ' αριθμ. 42/2013, 1498/2013, 2923/2013 και 709/21.3.2014 και αποφάσεις της Οικονομικής Επιτροπής Περιφέρειας Αττικής (αρμόδιας προϊσταμένης αρχής της σύμβασης) εγκρίθηκαν τέσσερις παρατάσεις της συνολικής προθεσμίας περαίωσης της μελέτης κατά έξι (6), πέντε (5), έξι (6) και δώδεκα (12) μήνες αντίστοιχα, έως τις 24.6.2015, λόγω απαίτησης επιπρόσθετου χρόνου για εγκρίσεις από τους αρμόδιους φορείς της υποβληθείσας προμελέτης περιβαλλοντικών επιπτώσεων και των επιμέρους εναπομεινάντων σταδίων της εκπονούμενης μελέτης καθώς και λόγω της υπό εξέλιξη διαδικασίας έγκρισης του 1ου ΠΚΤΜΝΕ - 1ου ΣΠ και σύναψης της προτεινόμενης 1ης ΣΣ της εξεταζόμενης μελέτης.

Με την από 17.2.2014 (α.π. 35008/ΔΤΕΠΑ) αίτησή της, η υφιστάμενη ανάδοχος μελετητική σύμπραξη υπέβαλε σχέδιο 1ου ΠΚΤΜΝΕ και 1ου ΣΠ της μελέτης καθώς και πρόταση για τετράμηνη προθεσμία εκτέλεσης των συμπληρωματικών μελετών και εργασιών, όπως και τα δικαιολογητικά του μελετητή Κάζου Νικόλαου του Γεωργίου, πολιτικού μηχανικού, με μελετητικό πτυχίο Α' τάξης στην κατηγορία 21 (γεωτεχνικές μελέτες και έρευνες), με τον οποίο προτείνει να συμπράξει, κατ' άρθρο 29 παρ. 2 του Ν.3316/2005, για την εκπόνηση της συμπληρωματικής μελέτης των γεωτεχνικών.

Το εξεταζόμενο σχέδιο 1ου ΣΠ έχει ως εξής:

α/α	ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΜΕΛΕΤΗΣ	ΔΑΠΑΝΗ ΜΕ ΒΑΣΗ ΤΗΝ ΑΡΧΙΚΗ ΣΥΜΒΑΣΗ	1ος Σ.Π.	ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΣΕΙΣ 1ου Σ.Π.	
				ΕΠΙΠΛΕΟΝ	ΕΠΙ ΕΛΑΤΤΟΝ
1.	ΥΔΡΑΥΛΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗ	149.946,00	196.549,85	46.702,49	
2.	ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗ	26.705,00	26.705,00	0,00	
2.	ΤΟΠΟΓΡΑΦΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗ	11.968,00	14.485,03	2.517,03	
4.	ΓΕΩΤΕΧΝΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗ	0,00	17.017,83	17.017,83	
	ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ ΧΩΡΙΣ ΦΠΑ	188.619,00	254.856,35	66.237,35	
	ΦΠΑ	43.382,37	58.616,96	15.234,59	
	ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ ΜΕ ΦΠΑ	232.001,37	313.473,31	81.471,94	0,00

Με το με α.π. 46021/4.3.2014 έγγραφο της διευθύνουσας τη μελέτη υπηρεσίας διαβιβάσθηκαν προς το αρμόδιο τεχνικό Συμβούλιο Δημοσίων Έργων Περιφέρειας Αττικής το 1ο ΠΚΤΜΝΕ και ο 1ος ΣΠ της μελέτης, όπως συντάχθηκαν από τη διευθύνουσα υπηρεσία και συνυπογράφηκαν ανεπιφύλακτα από τον ανάδοχο, συνοδευόμενα από σχετική εισήγηση και αιτιολογική έκθεση της διευθύνουσας υπηρεσίας, προκειμένου για τη λήψη της κατ' άρθρο 29 Ν.3316/2005 προαπαιτούμενης γνωμοδότησης για την έγκριση της σύναψης της 1ης ΣΣ.

Με την από 13.3.2014 9η γνωμοδότηση της 2ης συνεδρίασής του, το Συμβούλιο Δημοσίων Έργων Περιφέρειας Αττικής γνωμοδότησε ομόφωνα θετικά για την έγκριση της σύναψης της 1ης ΣΣ της εξεταζόμενης μελέτης και τη χορήγηση 4μηνιας παράτασης της συνολικής προθεσμίας περάτωσης της σύμβασης με αντίστοιχη αύξηση του καθαρού μελετητικού χρόνου της αρχικής σύμβασης για την εκπόνηση των συμπληρωματικών μελετών.

Τέλος, με την υπ' αριθμ. 141/27.3.2014 απόφαση του Περιφερειακού Συμβουλίου Περιφέρειας Αττικής εγκρίθηκε η 3η τροποποίηση του προϋπολογισμού της Περιφέρειας Αττικής οικονομικού έτους 2014 προκειμένου, μεταξύ άλλων, να περιληφθεί και η προϋπολογιζόμενη δαπάνη της εξεταζόμενης 1ης ΣΣ της εν θέματι μελέτης.

Κατόπιν των προεκτεθέντων, με το υπ' αρ. πρωτ. 60981/16.6.2014 έγγραφό της ως αυτό συμπληρώθηκε κατά τα ανωτέρω, η Διεύθυνση Τεχνικών Έργων / Τμήμα Υδραυλικών – Λιμενικών Έργων και Εγγείων Βελτιώσεων της Περιφέρειας Αττικής αιτήθηκε την παροχή σύμφωνης γνώμης της Αρχής για τη σύναψη της 1ης ΣΣ, προϋπολογιζόμενης δαπάνης **66.237,35€** χωρίς ΦΠΑ (ήτοι 81.471,94€ με ΦΠΑ23%), της εν θέματι τεχνικής μελέτης με την υφιστάμενη ανάδοχο μελετητική σύμπραξη της αρχικής σύμβασης ως νομίμως συνεργαζομένης κατ' άρθρο 29 παρ. 2 του Ν.3316/2005 με μελετητή κατάλληλου πτυχίου για την κάλυψη των προτεινόμενων γεωτεχνικών μελετών και ερευνών, προσκομίζοντας και το σχετικό σχέδιο αιτιολογημένης απόφασης για την προσφυγή της στη διαδικασία της διαπραγμάτευσης.

Σύμφωνα με την αιτιολογική έκθεση που συνοδεύει τον 1ο Σ.Π. “ως απρόβλεπτη περίπτωση που καθιστά αναγκαία την συμπληρωματική γεωτεχνική μελέτη στο ΤΜΗΜΑ Ι του ρέματος αναφέρονται τα εξής:

Μετά την τοπογραφική αποτύπωση του ρέματος σε αυτό το τμήμα, που εκπονήθηκε στα πλαίσια της ανατεθείσας μελέτης, διαπιστώθηκαν σημαντικά τμήματα πρηνών με μεγάλο ύψος και πολύ έντονες κλίσεις, εκτεταμένες αλλοιώσεις και μετατοπίσεις των φυσικών πρηνών και της κοίτης λόγω πρόσφατης οικοδόμησης στην παραρεμάτια ζώνη καθώς επίσης και έντονες διαβρώσεις των πρηνών και της κοίτης που οφείλονται στις επιπτώσεις των πυρκαγιών στις ανάντη ορεινές δασικές εκτάσεις καθώς επίσης στις υψηλές βροχοπτώσεις των τελευταίων ετών.

Για δε το ΤΜΗΜΑ ΙΙ του ρέματος και της διάβασης του κάτω από την Ε.Ο. Αθηνών- Θεσ/κης, η αιτούμενη συμπληρωματική μελέτη (τοπογραφική, γεωτεχνική και υδραυλική) οφείλεται στην απρόβλεπτη περίπτωση της αδυναμίας εξασφάλισης από τους ιδιοκτήτες οικοπέδου συναινετικής δουλειάς διόδου του αγωγού, ύστερα από την ενημέρωση του Δήμου Κηφισιάς-Ν. Ερυθραίας, καθώς και στη διαπίστωση μετά την εξέταση εναλλακτικών λύσεων που διερευνήθηκαν στα πλαίσια της ΜΠΕ ότι η λύση που περιγράφεται στην μελέτη της ΕΥΔΑΠ και περιλαμβάνονταν στον φάκελο του έργου, δεν είναι η προσφορότερη από τεχνική, περιβαλλοντική και οικονομική άποψη και θα πρέπει μερικώς να εγκαταλειφθεί”.

II. Νομικό πλαίσιο

3. Το άρθρο 2, παράγραφος 2, περίπτωση γ', υποπερίπτωση δδ' του Ν. 4013/2011, όπως ισχύει, ορίζει τα ακόλουθα:

«δδ) Οι αποφάσεις των αναθετουσών Αρχών που αφορούν προσφυγή στη διαδικασία της διαπραγμάτευσης για την ανάθεση των δημοσίων συμβάσεων, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 25 παρ. 3 του π.δ. 59/2007 και των άρθρων 24 και 25 του π.δ. 60/2007, εξαιρουμένων των περιπτώσεων ανωτέρας βίας, εκδίδονται μετά από σύμφωνη γνώμη της Αρχής εφόσον οι συμβάσεις αυτές εμπίπτουν, λόγω της εκτιμώμενης αξίας τους, στο πεδίο εφαρμογής των ανωτέρω προεδρικών διαταγμάτων.. Η εν λόγω αρμοδιότητα ασκείται μέσα σε προθεσμία δεκαπέντε (15) ημερών από την περιέλευση του σχεδίου απόφασης στην Αρχή, συνοδευόμενου από όλα τα στοιχεία στα οποία θεμελιώνεται, κατά περίπτωση, η προσφυγή στη διαδικασία της διαπραγμάτευσης, με μέριμνα της Αναθέτουσας Αρχής. Με την άπρακτη παρέλευση της ως άνω προθεσμίας τεκμαίρεται η σύμφωνη γνώμη της Αρχής. Σε εξαιρετικές περιπτώσεις και ιδίως λόγω της πολυπλοκότητας της υπό ανάθεση σύμβασης, η Αρχή δύναται με απόφασή της, η οποία κοινοποιείται στην αιτούσα αναθέτουσα αρχή, να παρατείνει άπαξ την ως άνω προθεσμία για δεκαπέντε (15) επιπλέον ημέρες... [...]».

4. Η διάταξη του άρθρου 6 παρ. 1 του Π.Δ. 60/2007 «Προσαρμογή της ελληνικής νομοθεσίας στις διατάξεις της Οδηγίας 2004/18/ΕΚ...» ορίζει:

“Το παρόν εφαρμόζεται στις δημόσιες συμβάσεις έργων, προμηθειών και υπηρεσιών που δεν εξαιρούνται, δυνάμει των εξαιρέσεων που προβλέπονται στα άρθρα 16, 17 και 9 έως 15, και των οποίων

η εκτιμώμενη αξία εκτός φόρου προστιθέμενης αξίας (ΦΠΑ) είναι ίση προς ή ανώτερη από τα ακόλουθα κατώτατα όρια: α) 211.000 ευρώ, προκειμένου για τις δημόσιες συμβάσεις προμηθειών και υπηρεσιών που συνάπτονται είτε ι) από αναθέτουσες αρχές άλλες από εκείνες που αναφέρονται στο Παράρτημα IV, [...]

Σημειώνεται ότι σύμφωνα με το άρθρο 2 του υπ' αριθ. 1336/2013 Κανονισμού (ΕΕ) της Επιτροπής της 13ης Δεκεμβρίου 2013 «για την τροποποίηση των οδηγιών του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου 2004/17/ΕΚ, 2004/18/ΕΚ και 2009/81/ΕΚ όσον αφορά τα κατώτατα όρια εφαρμογής τους κατά τις διαδικασίες σύναψης συμβάσεων», το ως άνω ποσό αναπροσαρμόστηκε σε 207.000,00 ευρώ, από 01-01-2014.

5. Το άρθρο 8 παρ. 1 και 2 του ίδιου Π.Δ. ορίζει τα παρακάτω:

“1. Ο υπολογισμός της εκτιμώμενης αξίας μιας δημόσιας σύμβασης βασίζεται στο συνολικό πληρωτέο ποσό, εκτός ΦΠΑ, όπως προσδιορίζεται από την αναθέτουσα αρχή. Στον υπολογισμό αυτό, λαμβάνεται υπόψη το εκτιμώμενο συνολικό ποσό, συμπεριλαμβανομένων τόσο του τυχόν προβλεπόμενου δικαιώματος προαίρεσης όσο και των τυχόν παρατάσεων της σύμβασης [...] 2. Η αποτίμηση πρέπει να ισχύει κατά το χρόνο αποστολής της προκήρυξης διαγωνισμού, όπως προβλέπεται στο άρθρο 29 παράγραφος 2 ή, στις περιπτώσεις όπου δεν απαιτείται μια τέτοια προκήρυξη, κατά το χρονικό σημείο έναρξης της διαδικασίας ανάθεσης της σύμβασης.

6. Στο άρθρο 25 "Διαδικασία με διαπραγμάτευση, χωρίς δημοσίευση προκήρυξης διαγωνισμού" παρ. 4 περ. α' του Π.Δ. 60/2007 ορίζεται:

«Οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να συνάπτουν τις δημόσιες συμβάσεις τους προσφεύγοντας σε διαδικασία με διαπραγμάτευση, χωρίς να προηγείται δημοσίευση σχετικής προκήρυξης, στις ακόλουθες περιπτώσεις: [...] 4) Προκειμένου για δημόσιες συμβάσεις έργων και υπηρεσιών: [...] α) όταν αφορούν συμπληρωματικά έργα ή υπηρεσίες που δεν περιλαμβάνονταν στην αρχικώς κατακυρωθείσα μελέτη ούτε στην αρχική σύμβαση και τα οποία, λόγω μη προβλέψιμων περιστάσεων, κατέστησαν αναγκαία για την εκτέλεση των εργασιών ή της υπηρεσίας, όπως περιγράφεται στην αρχική σύμβαση, υπό την προϋπόθεση ότι η ανάθεση γίνεται στον οικονομικό φορέα που εκτελεί τις υπηρεσίες αυτές ή την υπηρεσία αυτή, εφόσον τα συμπληρωματικά έργα ή οι υπηρεσίες είτε δεν μπορούν, από τεχνική ή οικονομική άποψη, να διαχωρισθούν από την αρχική σύμβαση χωρίς να δημιουργηθούν μείζονα προβλήματα για τις αναθέτουσες αρχές είτε μπορούν να διαχωρισθούν από την εκτέλεση της αρχικής σύμβασης, πλην όμως είναι απόλυτα αναγκαία για την ολοκλήρωσή της. Το σωρευτικό ποσό των συναπτομένων συμβάσεων συμπληρωματικών έργων ή υπηρεσιών δεν επιτρέπεται να υπερβαίνει το 50% του ποσού της αρχικής σύμβασης: [...]».

7. Στο δε άρθρο 77 "Τελικές διατάξεις" του ως άνω Π.Δ. ορίζεται ότι: “Από την έναρξη ισχύος του παρόντος: 1. Διατηρείται σε ισχύ ο ν. 3316/2005 (Α' 42). [...]”

8. Οι σχετικές με την εξεταζόμενη υπόθεση διατάξεις του Ν.3316/2005 «Ανάθεση και εκτέλεση δημοσίων συμβάσεων εκπόνησης μελετών και παροχής συναφών υπηρεσιών και άλλες διατάξεις» (ΦΕΚ Α' 42) ως ισχύει προβλέπουν τα εξής:

- "Άρθρο 2 "Πεδίο εφαρμογής – Κατηγορίες μελετών”

1. Ο νόμος αυτός ρυθμίζει τη σύναψη και εκτέλεση όλων των δημοσίων συμβάσεων, ανεξαρτήτως αξίας, για την εκπόνηση μελετών και παροχή λοιπών υπηρεσιών μηχανικού και των άλλων ελευθερίων επαγγελματιών των κατηγοριών μελετών της παραγράφου 2, που εμπίπτουν καθ' ύλην στο "Παράρτημα II Α" της Οδηγίας 2004/18/ΕΚ και στο "Παράρτημα ΧVIIA" της Οδηγίας 2004/17/ΕΚ, όπως εκάστοτε ισχύουν, όταν οι μελέτες δεν εκπονούνται και οι υπηρεσίες δεν παρέχονται από το προσωπικό της αναθέτουσας Αρχής. Για τις ανωτέρω συμβάσεις που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής των ανωτέρω Οδηγιών, ο παρών νόμος εναρμονίζει το εθνικό δίκαιο προς αυτές.”

- "Άρθρο 4 "Προκαταρκτικές ενέργειες του κυρίου του έργου για την ανάθεση των συμβάσεων”

1. Η διαδικασία για σύναψη σύμβασης μελέτης ή παροχής υπηρεσιών, προϋποθέτει τη δημιουργία φακέλου έργου, με μέριμνα της υπηρεσίας που έχει την ευθύνη της διεξαγωγής του διαγωνισμού και έγκριση του οργάνου που έχει την αρμοδιότητα για την ανάθεση της σύμβασης και το οποίο εντάσσει τις προς ανάθεση συμβάσεις σε πρόγραμμα χρηματοδότησης. Ο φάκελος του έργου συμπληρώνεται και επικαιροποιείται σε όλα τα στάδια έγκρισης των μελετών και ακολουθεί το έργο έως την οριστική παραλαβή του και περιλαμβάνει ιδίως:

α) Το Τεύχος Τεχνικών Δεδομένων του έργου. Το περιεχόμενο του τεύχους αποτελείται κυρίως από την τεχνική περιγραφή του προς μελέτη έργου με τα κύρια λειτουργικά του χαρακτηριστικά, αναφορά στα διαθέσιμα στοιχεία και προηγούμενες μελέτες που σχετίζονται με την υπό ανάθεση μελέτη ή υπηρεσία, αναφορά στις τοπικές συνθήκες και τις ιδιαιτερότητες του έργου και της ευρύτερης περιοχής, και ιδίως στις υφιστάμενες περιβαλλοντικές, αρχαιολογικές και άλλες δεσμεύσεις ως προς το σχεδιασμό του έργου, τις διαθέσιμες υποστηρικτικές μελέτες (γεωλογικές, γεωτεχνικές κ.λπ.) που απαιτούνται για την προώθηση της μελέτης και ποσοτικά στοιχεία φυσικού αντικείμενου του, που κατά την εκτίμηση του κυρίου του έργου απαιτούνται για την υλοποίηση του έργου και χρησιμοποιούνται για τον υπολογισμό των προεκτιμώμενων αμοιβών. [...]

Ως προς δε την υποχρεωτικότητα της προετοιμασίας πλήρους Φακέλου του έργου (ΦτΕ) εκ μέρους της αναθέτουσας αρχής, η διάταξη του 1^{ου} εδαφίου της παρ. 8 του άρθ. 45 Ν.3316/2005 ως ισχύει με την παρ. 6(γ) του άρθ. 5 Ν.3481/2006 (ΦΕΚ Α' 162/02.08.2006) ορίζει ότι: "Η προετοιμασία του φακέλου του έργου, κατά την παρ. 1 του άρθρου 4, είναι υποχρεωτική για τις συμβάσεις του νόμου αυτού που η προκήρυξή τους θα δημοσιευθεί μετά την 1η Ιανουαρίου 2007", διάταξη η οποία εν προκειμένω τυγχάνει εφαρμογής στην εξεταζόμενη σύμβαση.

- "Άρθρο 5 "Διαδικασίες ανάθεσης μελετών"

Η Προϊσταμένη Αρχή επιλέγει, αναλόγως των στοιχείων του φακέλου του έργου και των ιδιαιτεροτήτων της προς ανάθεση μελέτης, μία εκ των διαδικασιών ανάθεσης των επόμενων παραγράφων:

[...] 5. Εφόσον συντρέχει μία από τις παρακάτω περιπτώσεις, είναι δυνατή η προκήρυξη της πλήρους μελέτης ή επί μέρους σταδίων αυτής, με ανάλογη εφαρμογή της διαδικασίας του άρθρου 7: [...]

β) Όταν περιέχονται στον φάκελο του έργου επαρκή τεχνικά στοιχεία, ιδίως μελέτες προηγούμενων σταδίων. [...]"

- "Άρθρο 7 "Ανάθεση οριστικής μελέτης ή άλλων σταδίων εκτός προκαταρκτικών μελετών"

1. Για την ανάθεση της οριστικής μελέτης χωρίς αξιολόγηση προκαταρκτικών μελετών όπως και των μελετών της παρ. 5 του άρθρου 5, ο εργοδότης συντάσσει προκήρυξη, η οποία δημοσιεύεται κατά το άρθρο 12. Η διαδικασία ανάθεσης που ακολουθείται είναι είτε η ανοικτή είτε η κλειστή, αναλόγως της πολυπλοκότητας του μεγέθους και της εξειδικευμένης εμπειρίας που απαιτείται για την εκπόνηση της μελέτης.[...]"

- "Άρθρο 10 "Διαδικασία ανάθεσης με διαπραγματεύσεις"

[...] 2. Επιτρέπεται η χρήση της διαδικασίας με διαπραγμάτευση, χωρίς δημοσίευση σχετικής προκήρυξης, μόνο στις ακόλουθες περιπτώσεις: [...] ζ) Στην περίπτωση των συμπληρωματικών εργασιών του άρθρου 29. [...]"

- "Άρθρο 29 "Συμπληρωματικές μελέτες ή υπηρεσίες"

1. Αν κατά τη διάρκεια εκτέλεσης της σύμβασης προκύψει ανάγκη εκπόνησης συμπληρωματικών μελετών ή παροχής συμπληρωματικών υπηρεσιών, που κατά το είδος ή το μέγεθος (ποσότητα) δεν περιλαμβάνονται στην αρχική σύμβαση, καταρτίζεται συγκριτικός πίνακας κατά την παράγραφο 5 και συμπληρωματική σύμβαση με τον ανάδοχο της αρχικής σύμβασης, μετά από γνώμη του αρμόδιου τεχνικού συμβουλίου. Προϋποθέσεις για την έγκυρη σύναψη συμπληρωματικής σύμβασης είναι: α) να είναι αναγκαίες οι συμπληρωματικές μελέτες ή υπηρεσίες για την ολοκλήρωση της αρχικής σύμβασης, β) να συντρέχει περίπτωση που δεν μπορούσε να προβλεφθεί κατά τη σύναψή της, γ) να μη μπορούν οι

συμπληρωματικές υπηρεσίες, από τεχνική ή οικονομική άποψη, να διαχωριστούν από την αρχική σύμβαση χωρίς να δημιουργηθούν μείζονα προβλήματα για τον εργοδότη ή να κρίνονται απολύτως αναγκαίες για την ολοκλήρωσή της έστω και αν μπορούν να διαχωριστούν από αυτήν. Η συνολική αμοιβή των συμπληρωματικών συμβάσεων δεν μπορεί να υπερβεί αθροιστικά το πενήντα τοις εκατό (50%) της αρχικής συμβατικής αμοιβής."

9. *Επισημαίνεται ότι στο πρότυπο τεύχος προκήρυξης μελετών με ανοιχτή διαδικασία τύπου Α (άρθρο 11.3), η οποία είναι υποχρεωτικής εφαρμογής και με την οποία έχει ήδη προκηρυχθεί και ανατεθεί η εν λόγω δημόσια σύμβαση, ορίζεται : «...Επισημαίνεται ότι σύμφωνα με το πνεύμα και το γράμμα του ν. 3316/05, οι διαγωνιζόμενοι οφείλουν, για την υποβολή τεχνικής και οικονομικής προσφοράς, να μελετήσουν τα τεχνικά στοιχεία του έργου. Η οικονομική τους προσφορά αποτελεί την κατ' αποκοπήν αμοιβή για το σύνολο του προς μελέτη αντικείμενου, όπως αυτό προδιαγράφεται στο Φάκελο του έργου. Τεκμαίρεται σχετικά ότι ο ανάδοχος έλαβε υπόψη, κατά τη μελέτη του Φακέλου του έργου, την πιθανότητα να μην αντιστοιχούν οι ποσότητες μονάδων φυσικού αντικείμενου που αναφέρονται στο τεύχος της προεκτιμώμενης αμοιβής, στις τελικές ποσότητες που θα απαιτηθούν για την εκπόνηση της μελέτης και διαμόρφωσε ανάλογα την οικονομική του προσφορά, μέσα στα παραδεκτά περιθώρια διακύμανσής της. Εφόσον προκύψουν διαφορές (επί πλέον ή έλασσον) στις μονάδες φυσικού αντικείμενου μεταξύ του τεύχους της προεκτιμώμενης αμοιβής και της μελέτης του αναδόχου, δεν δημιουργείται εκατέρωθεν δικαίωμα για αντίστοιχη αυξομείωση της αμοιβής του αναδόχου, εφόσον δεν υπερβαίνουν το «βασικό σχέδιο», το οποίο περιγράφεται στο Φάκελο του έργου, δηλαδή τα βασικά δεδομένα που περιγράφουν και οριοθετούν το φυσικό αντικείμενο του έργου (π.χ. αρχή και πέρας έργου οδοποιίας, όρια έκτασης προς τοπογράφηση, όρια αποχετευόμενων περιοχών, διαστάσεις βασικών χαρακτηριστικών του έργου, επιφάνεια κτηρίων, κ.λπ.). Στην περίπτωση που διαπιστωθούν τέτοιες υπερβάσεις του βασικού σχεδίου έχουν ισχύ τα προβλεπόμενα από το άρθρο 29 του ν. 3316/05».*

III. Νομική Εκτίμηση

10. Το υπό εξέταση αίτημα αφορά στη σύναψη δημόσιας σύμβασης υπηρεσιών με την έννοια της περίπτωσης δ' της παραγράφου 2 του άρθρου 2 του Π.Δ. 60/2007. Η προεκτιμώμενη αμοιβή της αρχικής σύμβασης, όπως αποτιμήθηκε κατά το χρόνο αποστολής της προκήρυξης του διαγωνισμού, ανέρχεται στο ποσό των 235.772,36€, πλέον Φ.Π.Α. Η δε δαπάνη της συμπληρωματικής σύμβασης, η οποία αποτελεί παρακολούθημα της αρχικής σύμβασης, ανέρχεται σε 66.237,35€ πλέον ΦΠΑ. Η συνολική αθροισόμενη αξία, βάσει του άρθρου 8 παρ. 1 του Π.Δ. 60/2007, τόσο της προεκτιμηθείσας αμοιβής της μελέτης, όσο και της δαπάνης της συμπληρωματικής σύμβασης, ανέρχεται σε 302.009,71€, πλέον Φ.Π.Α. και επομένως, υπερβαίνει το ποσό των κατώτατων ορίων δημοσίων συμβάσεων υπηρεσιών που τίθενται με το άρθρο 6 του Π.Δ. 60/2007, όπως αυτά ισχύουν μετά τη δημοσίευση του Κανονισμού (ΕΕ) υπ' αριθ. 1336/2013, ήτοι το ποσό των 207.000,00€ χωρίς Φ.Π.Α. Ως εκ τούτου, συντρέχει η αρμοδιότητα της Αρχής για εξέταση του αιτήματος και παροχή σύμφωνης γνώμης κατ' άρθρο 2 παρ. 2 περ. γ' υποπερ. δδ' του ν. 4013/2011, όπως ισχύει.

11. Περαιτέρω, όσον αφορά την ανάθεση των δημοσίων συμβάσεων κατόπιν διαπραγμάτευσης, σύμφωνα με πάγια νομολογία του Δ.Ε.Κ., η διαδικασία με διαπραγμάτευση έχει εξαιρετικό χαρακτήρα και επιτρέπεται να εφαρμόζεται μόνο στις περιοριστικώς απαριθμούμενες στα άρθρα 30 και 31 της Οδηγίας 2004/18/ΕΚ (αντίστοιχα άρθρα 24 και 25 π.δ. 60/2007) περιπτώσεις (βλ. σχετικώς ΔΕΕ, απόφαση της 8ης Απριλίου 2008, C-337/05, Επιτροπή κατά Ιταλίας, Συλλ. 2008, I-2173, σκέψη 56). Συναφώς επισημαίνεται ότι οι ανωτέρω διατάξεις στο μέτρο που εισάγουν εξαιρέσεις που συνιστούν παρέκκλιση από τη βασική ρύθμιση, δηλαδή από τους κανόνες που αποσκοπούν στη διασφάλιση της αποτελεσματικότητας των αναγνωριζόμενων από τη Συνθήκη για τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Σ.Λ.Ε.Ε.) δικαιωμάτων στον τομέα των δημοσίων συμβάσεων, πρέπει να αποτελούν αντικείμενο συστατικής ερμηνείας.

Συγκεκριμένα, προκειμένου η οδηγία 2004/18/ΕΚ να μην απολέσει την πρακτική αποτελεσματικότητά της, τα κράτη μέλη και οι αναθέτουσες αρχές τους δεν επιτρέπεται να προβλέπουν περιπτώσεις προσφυγής στη διαδικασία με διαπραγμάτευση που δεν προβλέπονται από την εν λόγω οδηγία ή να συνοδεύουν τις ρητώς προβλεπόμενες από την οδηγία αυτή περιπτώσεις, με νέους όρους που έχουν ως αποτέλεσμα να καθιστούν ευκολότερη την προσφυγή στην εν λόγω διαδικασία (βλ. ΔΕΕ, αποφάσεις της 18^{ης} Μαΐου 1995, C-57/94, Επιτροπή κατά Ιταλίας, Συλλ. 1995, σ. I-1249, σκέψη 23, της 28^{ης} Μαρτίου 1996, C-318/94, Επιτροπή κατά Γερμανίας, Συλλ. 1996, σ. I-1949, σκέψη 13 και της 13^{ης} Ιανουαρίου 2005, C-84/03, Επιτροπή κατά Ισπανίας, Συλλ. 2005, I-13947, σκέψη 48). Το δε βάρος της απόδειξης της πραγματικής ύπαρξης εξαιρετικών περιστάσεων, που δικαιολογούν την παρέκκλιση, φέρει εκείνος ο οποίος τις επικαλείται (βλ. Δ.Ε.Κ. απόφαση της 14.9.2004, Υπόθεση C-385/02, απόφαση της 18.5.1995, Υπόθεση C-57/94, απόφαση της 12.1.1994, Υπόθεση C-296/92, απόφαση της 17.11.1993, Υπόθεση C-71/02, απόφαση της 10.3.1987, Υπόθεση C-199/85, Υπόθεση C-394/02, Επιτροπή κατά Ελλάδας).

12. Ειδικότερα, προκειμένου για τη σύναψη συμπληρωματικής σύμβασης υπηρεσιών με την εξαιρετική διαδικασία της διαπραγμάτευσης χωρίς προηγούμενη δημοσίευση προκήρυξης, η εφαρμογή του άρθρου 25 παρ. 4 περ. α' του π.δ 60/2007, δοθέντος ότι συνιστά παρέκκλιση από τον κανόνα της διαγωνιστικής διαδικασίας και τις αρχές της διαφάνειας, της ισότητας συμμετοχής στις διαδικασίες για την κατάρτιση δημοσίων συμβάσεων και του ελεύθερου ανταγωνισμού, προϋποθέτει σωρευτικά την πλήρωση των κάτωθι προϋποθέσεων:

α) να αφορά συμπληρωματικές υπηρεσίες που παρουσιάζουν την αναγκαία συνάφεια με το αντικείμενο της αρχικής σύμβασης και δεν περιλαμβάνονταν σε αυτήν,

β) οι συμπληρωματικές υπηρεσίες να κατέστησαν αναγκαίες, λόγω μη προβλέψιμων κατά τη σύναψη της σύμβασης περιστάσεων, κατά την εκτέλεση της υπηρεσίας όπως αυτή περιγράφεται στην αρχική σύμβαση,

γ) η ανάθεση να γίνεται στον οικονομικό φορέα που εκτελεί τις υπηρεσίες αυτές ή την υπηρεσία αυτή,

δ) είτε οι συμπληρωματικές υπηρεσίες να μην μπορούν, από τεχνική ή οικονομική άποψη, να διαχωρισθούν από την εκτέλεση της αρχικής σύμβασης χωρίς να δημιουργηθούν μείζονα προβλήματα για την αναθέτουσα αρχή, είτε, παρά τη δυνατότητα διαχωρισμού τους, να είναι απόλυτα αναγκαίες για την ολοκλήρωσή της.

ε) το συνολικό ποσό αυτών των συμπληρωματικών συμβάσεων δεν μπορεί να υπερβαίνει ως ποσό το πενήντα τοις εκατό (50%) του ποσού της αρχικής σύμβασης (βλ. ενδεικτικά, ΔΕΕ στην υπόθεση C-601/2010 *Ευρωπαϊκή Επιτροπή κατά Ελληνικής Δημοκρατίας* και τις εκεί μνημονευόμενες *Αποφάσεις*, Ελ. Συν./Τμ. Μείζονος Επταμελούς Σύνθεσης 3210/2011, 2429/2011, Ελ. Συν. /Τμ. VI, 897/2012, 288/2012, 2069/2010).

Ως δε "απρόβλεπτες κατά τη σύναψη της σύμβασης περιστάσεις" νοούνται αιφνίδια πραγματικά γεγονότα που δεν ανάγονται στο χρόνο σύναψης της αρχικής σύμβασης και τα οποία παρότι ο αρχικός σχεδιασμός της σύμβασης (εν προκειμένω η προμελέτη), βάσει του οποίου προσδιορίσθηκε το τεχνικό της αντικείμενο, υπήρξε κατά το δυνατόν πλήρης και ακριβής, αντικειμενικά δεν ήταν δυνατόν να προβλεφθούν σύμφωνα με τους κανόνες επιμέλειας του μέσου συνेतού ανθρώπου του οικείου κλάδου ώστε να ενταχθούν στην αρχικώς συναφθείσα σύμβαση, είναι δε ανεξάρτητα της βούλησης της αναθέτουσας αρχής και δεν πρέπει να απορρέουν σε καμία περίπτωση από δική της ευθύνη, όπως πχ. από έλλειψη προγραμματισμού και επιμέλειας αυτής (βλ. ενδεικτικά πράξεις Ελ.Συν.: 91, 105, 171, 191, 200, 205 και 214/2007, Τμ. VI 11, 15 και 74/2008 καθώς και 795/2012). Σε κάθε περίπτωση, το βάρος της απόδειξης περί του ότι συντρέχουν έκτακτες περιστάσεις το φέρει η επικαλούμενη αυτές αναθέτουσα αρχή (Ελ. Συν. Τμ. Μείζονος Επταμελούς Σύνθεσης 1704, 2489, 3210/2011).

13. Εν προκειμένω, από τα στοιχεία του φακέλου της κρινόμενης υπόθεσης, προκύπτουν τα ακόλουθα:

α) Ως προς την ανωτέρω υπ' αριθμ. (α) προϋπόθεση του άρθρου 25.4 του Π.Δ. 60/2007 :

Αναφορικά με τις μελέτες, τις οποίες η αναθέτουσα αρχή αιτείται να συμπεριληφθούν στην 1η Σ.Σ. επισημαίνονται τα εξής:

I) Οι προτεινόμενες μελέτες (τοπογραφική, γεωτεχνική και υδραυλική **στο τμήμα II**) δεν αφορούν σε συμπληρωματικές μελέτες εκτός του “βασικού σχεδίου” της αρχικής σύμβασης όπως περιγράφεται στην ενότητα I παρ. 2δ ανωτέρω, αλλά προέκυψαν από την μερική διαφοροποίηση της διαδρομής του συλλεκτήρα αγωγού σε σχέση με την προβλεπόμενη μελέτη της ΕΥΔΑΠ που υπήρχε στον φάκελο του έργου. Η ανάγκη αυτή προέκυψε στα πλαίσια της εξέτασης εναλλακτικών λύσεων κατά την εκπόνηση της Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων, η οποία εμπίπτει στις συμβατικές υποχρεώσεις του αναδόχου. Επομένως οι αιτούμενες μελέτες δεν αποτελούν πρόσθετες εργασίες ούτε μεταβάλλουν το “βασικό σχέδιο” του έργου σύμφωνα και με τα οριζόμενα στο πρότυπο τεύχος προκήρυξης μελετών με ανοιχτή διαδικασία τύπου Α (άρθρο 11.3) (βλ. ανωτέρω ενότητα II παρ. 9).

II) Αναφορικά με την προτεινόμενη γεωτεχνική μελέτη στο **τμήμα I** του ρέματος επισημαίνεται ότι η αναθέτουσα αρχή είχε επιλέξει ως διεξαγωγή της διαδικασίας του διαγωνισμού, την προβλεπόμενη από το άρθρο 7 του Ν. 3316/2005, για το λόγο ότι πληρούνταν οι διατάξεις της παρ. 5β του άρθρου 5 του Ν. 3316/2005 (*προκήρυξη πλήρους μελέτης, επειδή περιέχονται στον φάκελο του έργου επαρκή τεχνικά στοιχεία, ιδίως μελέτες προηγούμενων σταδίων*), έκρινε δε ότι δεν απαιτείτο η εκπόνησή της και για το λόγο αυτό δεν τη συμπεριέλαβε στο “φάκελο του έργου”. Ο δε “φάκελος του έργου” ήταν γνωστός κατά την υποβολή της προσφοράς του αναδόχου και ως εκ τούτου αυτός ανέλαβε τη σύνταξη των οριστικών μελετών οριοθέτησης και διευθέτησης του ρέματος στο τμήμα I. Επιπροσθέτως, στο άρθρο 4.8 της Τεχνικής Έκθεσης του αναδόχου, που συμπεριελήφθη στον φάκελο της τεχνικής προσφοράς του, αναφέρεται ότι: “ από τα στοιχεία του φακέλου του έργου φαίνεται ότι δεν απαιτούνται συμπληρωματικές μελέτες ” καθώς και ότι “ *Επιμέρους θέματα που αφορούν την κατασκευή του αγωγού απαγωγής των πλημμυρικών παροχών του ρέματος Κοντοχρήστου καταρχήν θα αντιμετωπισθούν από την ομάδα μελέτης που έχει στελεχωθεί κατάλληλα για το σκοπό αυτό*”, ενώ, στην παρ. 4.2. ότι, “...δεν υπάρχει αναφορά στο φάκελο του έργου για την εκπόνηση γεωλογικής-γεωτεχνικής μελέτης. Επειδή οι περιοχές ενδιαφέροντος ανήκουν στο λεκανοπέδιο Αττικής όπου υπάρχουν αρκετά στοιχεία-μελέτες και χάρτες από τα οποία μπορεί κάποιος να αντλήσει τις απαραίτητες πληροφορίες και κάποια από αυτά τα διαθέτει η ομάδα μας η οποία θα διαθέσει, επιπλέον, σύμβουλο επί γεωλογικών-γεωτεχνικών θεμάτων για την απαραίτητη αξιολόγησή τους”.

β) Ανεξαρτήτως δε της συνδρομής της ως άνω α) προϋπόθεσης και όσον αφορά την συνδρομή μη προβλέψιμων περιστάσεων ((β) προϋπόθεση του άρθρου 25.4 του Π.Δ. 60/2007), από τα στοιχεία του φακέλου δεν τεκμηριώθηκαν τέτοιες, που να συνδέονται με τις προτεινόμενες στη 1η ΣΣ μελετητικές εργασίες.

Σχετικά επισημαίνεται ότι ο χαρακτηρισμός ως απρόβλεπτης περίπτωσης κάθε επισυμβάντος κατά τη μελετητική διαδικασία ευρήματος το οποίο δεν είχε αντιμετωπιστεί επακριβώς από τις προηγηθείσες μελέτες και τα δεδομένα του φακέλου του έργου (πχ. το ανάγλυφο και η εδαφική σύνθεση των πρηνών του ρέματος στο τμήμα I, η εξασφάλιση διέλευσης του συλλεκτήρα αγωγού από τις ιδιοκτησίες στο τμήμα II) , θα οδηγούσε σε καταστρατήγηση των κανόνων του κοινοτικού δικαίου το οποίο, ως ενσωματώθηκε με το ν.3316/2005, επιτάσσει τη μη τροποποίηση ουσιώδους όρου (προεχόντως δε του προβλεφθέντος στην αρχική σύμβαση φυσικού-τεχνικού αντικειμένου) του διαγωνισμού μετά τη σύναψη σύμβασης για την εκπόνηση μελετών, στο μέτρο που μια τέτοια πρακτική θα συνεπαγόταν αναπόφευκτα παραβίαση των αρχών της διαφάνειας και της ίσης μεταχείρισης των υποψηφίων. Άλλωστε, η αναθέτουσα αρχή όφειλε να προβλέψει και να εκτιμήσει πριν από τη διενέργεια του διαγωνισμού για τη σύναψη της αρχικής σύμβασης την ανάγκη συμπερίληψης σε αυτή των υπόψη εργασιών, δεδομένου ότι οι αναθέτουσες αρχές υποχρεούνται να συντάσσουν τους όρους της προκήρυξης διαγωνισμού, αφού έχουν προηγουμένως αναλύσει διεξοδικά όλες τις σχετικές περιστάσεις μετά από επικαιροποίηση των υπαρχόντων στοιχείων του φακέλου, (βλ. απόφαση 2245/2011, Ελ. Συν, Τμ VI). Εξάλλου, ο ανάδοχος κατά την υποβολή της προσφοράς του, είχε δηλώσει ότι είχε λάβει γνώση των τευχών του διαγωνισμού και των συνθηκών εκτέλεσης του έργου, ότι τα αποδέχεται πλήρως και

χωρίς επιφύλαξη και γνώριζε ότι η προσφορά του αποτελεί κατ' αποκοπήν αμοιβή για το σύνολο του προς μελέτη αντικειμένου, όπως αυτό προδιαγράφεται στο φάκελο του έργου.

Εν όψει των ανωτέρω εκτεθέντων παρέλκει η εξέταση των άλλων προϋποθέσεων και διαπιστώνεται ότι δεν τυγχάνει εφαρμογής το άρθρο 25, παρ. 4, περ. α' του Π.Δ. 60/2007, καθώς δεν προκύπτει η συνδρομή λόγου και προϋπόθεσης για την υιοθέτηση της εξαιρετικής διαδικασίας με διαπραγμάτευση, χωρίς δημοσίευση προκήρυξης, για την σύναψη της Συμπληρωματικής Σύμβασης εκπόνησης των σχετικών μελετών.

IV. Συμπέρασμα

Ενόψει όλων των προεκτεθέντων, με βάση το διδόμενο πραγματικό και από την υπαγωγή αυτού στις προαναφερόμενες και ερμηνευόμενες διατάξεις, επί του τεθέντος ερωτήματος, ομόφωνα

ΑΠΟΦΑΣΙΖΟΥΜΕ

Την απόρριψη του αιτήματος και τη μη παροχή σύμφωνης γνώμης, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 2 παρ. γ περ. δδ του ν. 4013/2011, όπως ισχύει, για τη διενέργεια διαδικασίας με διαπραγμάτευση, χωρίς δημοσίευση προκήρυξης, λόγω μη συνδρομής των προς τούτο τασσομένων υπό του νόμου προϋποθέσεων.

Αθήνα 7 Αυγούστου 2014

ΘΕΩΡΗΘΗΚΕ

Ο Αναπληρωτής Πρόεδρος

Χρήστος Δετσαρίδης